

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

підготовки	бакалавра
галузі знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальності	В11 Філологія
спеціалізації	В11.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійної програми	Мова і література (англійська). Переклад

Силабус освітнього компонента «КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ» підготовки бакалавра, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В11 Філологія, спеціалізації В11.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробник:

Ущина В. А., доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми проф. Ущина В. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 2 від 16 вересня 2025 року.

Завідувач кафедри проф. Ущина В. А.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1(денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В11 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 1-ий
		Семестр: 1-ий
		Лекції: 22 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
ІНДЗ: <u>есе</u>		Консультації: 6 год.
	Самостійна робота: 42 год.	
Мова навчання	<i>Українська, англійська</i>	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В11 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 1-ий
		Семестр: 1-ий
		Лекції: 6 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
ІНДЗ: <u>есе</u>		Консультації: 10 год.
	Самостійна робота: 66 год.	
Мова навчання	<i>Українська, англійська</i>	

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Ущина Валентина Антонівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри англійської філології, професор
Контактна інформація	м.т. (050)1335905
	yushchyna@vnu.edu.ua , uval@ukr.net
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi

	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Здобувачі можуть звертатися з будь-якими проблемами / запитаннями у групах в Microsoft Office 365 Teams. Усі запитання можна також надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
--	---

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Критичне мислення» призначений для бакалаврів-філологів, що навчаються на факультеті іноземної філології. *Метою курсу* є навчити здобувачів основам критичного мислення та ознайомити з методами його формування. Сучасне суспільство наповнене інформацією найрізноманітнішого ґатунку, тому одним із ключових умінь людини в інформаційну епоху є здатність визначати якість цієї інформації, відрізнити правду від брехні, відмежовувати об'єктивні факти від суб'єктивних думок. Саме такі амбітні цілі покладені в основу цього курсу. Крім того, критичне мислення має непересічне значення для формування у молодих людей лідерських якостей, що є необхідною умовою для успішного та досвідченого філолога-перекладача. Особливою родзинкою цього курсу є те, що до вирішення проблем критичного мислення пропонується лінгвістично-сфокусований підхід: ЗО вчать аналізувати мову і мовлення у їхньому зв'язку з когнітивними процесами мислення, формулювання думок і сприйняття інформації через текст і дискурс.

Запропонований курс допоможе першокурсникам опанувати мистецтво усвідомленого розмірковування, що не лише дозволить їм стати захищеними від різноманітних інформаційних маніпуляцій та уможливить їхнє свідоме навчання, а й стане міцним підґрунтям для їхньої майбутньої професійно-освітньої діяльності та фахового зростання. Застосування стратегій критичного мислення підвищить методологічну підготовку, а, отже, і сприятиме успішності наукової і перекладацької діяльності. Навичка критично мислити і критично сприймати інформацію потенційно може мати позитивний вплив на якість життя здобувачів, сприяти розвитку їхнього емоційного інтелекту та дозволить їм цілеспрямовано моделювати емоції під час освітнього процесу.

2. Пререквізити. Основною передумовою для вивчення курсу «Критичне мислення» є бажання здобувачів навчитися думати критично, що в результаті приведе до усвідомлення ними прикладного значення ОК для своєї майбутньої професії. Цій меті підкорені усі наступні кроки, а саме: ознайомлення з теоретичними і філософськими основами критичного мислення, з необхідною термінологією, з методикою та основними принципами предмету.

Постреквізити. Вказаний освітній компонент слугуватиме теоретико-практичним підґрунтям для усієї майбутньої навчально-наукової діяльності ЗО в університеті (усі ОК, які вивчаються паралельно та у 2-8 семестрах), а також закладе підвалини для їхньої майбутньої професійної кар'єри і критичного сприйняття навколишньої дійсності.

3. Мета і завдання освітнього компонента полягають у тому, щоб:

- закласти у здобувачів освіти уміння критично оцінювати виводів, покладених в основу висловлених тверджень, аргументів, інтерпретацій та вірувань;
- навчити розуміти процеси логічної структури обґрунтування власної думки;
- сформулювати знання компонентів аргументації як невід'ємного складника критичного мислення.

З метою успішної реалізації завдань курсу та досягнення програмних результатів, передбачених ОК, застосовуються такі *методи навчання: словесні* (розповіді, пояснення та

інтерація на лекціях), **наочні** (демонстрації та ілюстрації за допомогою відео-, аудіо та медіа-презентацій), **практичні** (бесіди, дискусії і виконання практичних завдань на семінарах і під час самостійної роботи студентів).

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 15. Здатність до усвідомленої готовності захищати незалежність, суверенітет, територіальну цілісність та національні цінності України, а також до громадянської стійкості в умовах інформаційно-психологічного тиску.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, проявляти толерантне ставлення, цінувати і поважати різноманітність і мультикультурність.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести

відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

А також:

- аналізувати процеси побудови, вербалізації та інтерпретації логічного висловлення;
- оцінювати якість аргументації;
- створювати тексти, у яких твердження були б логічно побудовані, аргументовані та засновані на фактах;
- обробляти та аналізувати інформацію, навіть альтернативну – таку, що відрізняється від вірувань і знань суб'єкта;
- формулювати доцільні запитання і знаходити на них вірогідні відповіді;
- розпізнавати недостовірну інформацію та маніпулятивні твердження;
- оцінювати обґрунтованість висновків, позицій та аргументів;
- робити обґрунтовані та достовірні висновки, що базуються на попередньо опрацьованому автентичному матеріалі;
- застосувати знання у своїй майбутній професії вчителя англійської мови

Софт скілз (м'які навички).

Вивчення ОК «Критичне мислення» сприяє формуванню у ЗО важливих софт скілз, які стають основою для прийняття рішень, вирішення проблем і успішної комунікації. Ось основні з них:

1. **Аналітичне мислення:** уміння структурувати інформацію та виділяти основні ідеї, аналіз аргументів, їхньої логіки та обґрунтованості, розпізнавання помилкових висновків, логічних помилок (fallacies) та маніпуляцій.

2. **Прийняття рішень:** здатність оцінювати альтернативи на основі фактів і доказів, ормування раціональних, обґрунтованих рішень у складних ситуаціях.

3. **Проблемно-орієнтоване мислення:** уміння знаходити причини та вирішувати складні проблеми, розробка творчих та ефективних підходів до вирішення завдань.

4. **Навички аргументації:** побудова логічних, переконливих аргументів, захист власної точки зору з опорою на факти та докази, аналіз і критика чужих аргументів без переходу на особистості.

5. **Креативність:** пошук нестандартних рішень для розв'язання проблем, генерація нових ідей та альтернативних точок зору.

6. **Навички ефективного спілкування:** формулювання чітких і зрозумілих повідомлень, уміння пояснювати складні ідеї доступною мовою, відкритість до конструктивного обговорення та дискусій.

7. **Емоційний інтелект (EQ):** контроль емоцій під час обговорень, толерантність до різних точок зору та культурного розмаїття, уміння розрізняти раціональні аргументи від емоційно забарвлених висловлювань.

8. **Гнучкість та адаптивність:** відкритість до змін у поглядах на основі нових фактів або доказів, уміння переглядати свої переконання та гіпотези.

9. **Тайм-менеджмент:** розподіл часу для аналізу, роздумів і обговорень у межах встановлених дедлайнів, пріоритизація завдань у процесі вирішення складних проблем.

10. **Лідерські навички:** ведення обговорень і дискусій у конструктивному руслі, мотивація інших до критичного підходу у вирішенні завдань.

5. Структура освітнього компонента

Умовні скорочення: ДС – дискусія; ДБ – дебати, П – презентація.

Таблиця 3 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Основи критичного мислення							
<p>Тема 1. Предмет і завдання критичного мислення. Критичне мислення в системі наук.</p> <p>Визначається предмет і завдання критичного мислення, а також історія виникнення дисципліни. Засвоюються основні терміни і ключові поняття предмету. Розглядаються міждисциплінарні зв'язки критичного мислення з риторикою, логікою, теорією аргументації, прагматикою, дискурсологією, стилістикою і теорією літератури.</p>	13	4	2		6	1	ДС + ДБ + П/7
<p>Тема 2. Принципи критичного мислення.</p> <p>Вивчаються основні принципи і стандарти критичного мислення (прозорість, точність, чіткість, релевантність, послідовність, логічна коректність, завершеність, цілісність, достовірність). Особливий фокус зосереджено на прикладних аспектах критичного мислення та важливості його формування у суспільстві (використання принципів критичного мислення у повсякденному житті, в мас-медіа та в освіті, і зокрема у викладанні англійської мови як іноземної).</p>	13	2	4		6	1	ДС + ДБ + П/7+7
<p>Тема 3. Критичне мислення і аргументація. Базові логічні концепти.</p> <p>Вивчаються базові поняття</p>	13	4	2		6	1	ДС + ДБ + П+ Експрес-опитування

логіки й аргументації (індукція і дедукція). Закономірності дедуктивного судження (гіпотетичний силлогізм, категоричний силлогізм, аргументація шляхом виключення, аргументація за допомогою визначення). Закономірності індуктивного судження (індуктивне узагальнення, предикативний аргумент, аргумент з посиланням на авторитет, звичайний аргумент, статистичний аргумент, аргумент за аналогією.							/7
Разом за модулем 1	39	10	8		18	3	28
Змістовий модуль 2.							
Сфери практичного застосування принципів критичного мислення							
Тема 4. Критичне мислення та академічне письмо Здобувачі вчаться писати аргументовані наукові твори, Відпрацьовуються вміння обирати тему наукової праці, оформлювати обґрунтування, обстоювати свою думку, логічно вибудовувати свої судження, обирати і описувати методи дослідження, робити обґрунтовані висновки.	12	4	2		6		ДС + ДБ + презентації + Експрес-опитування /7
Тема 5. Критичне мислення і мова Засвоюються характерні особливості використання лексичних та лінгвосилістичних засобів, за допомогою яких вибудовуються вірогідні й аргументовані твердження. Студенти навчаються уникати неоднозначних висловлень та занадто узагальнених твердження. Ознайомлюються зі способами розпізнавання маніпулятивних висловлень та вивчають стилістичні фігури, які при цьому задіюються мовцями.	12	2	4		5	1	ДС + ДБ + П/ 7

<p>Тема 6. Критичне мислення і мас медіа Студенти вчаться критично сприймати інформацію, що подається різноманітними мас-медіа. Ознайомлюються з поняттям дискурсу і засвоюють важливість контексту повідомлення. Вчаться бути медіа-грамотними і критично налаштованими до викривлення фактів. Студенти вчаться формувати власні точки зору, ґрунтуючись на достовірній інформації. Брехня і маніпуляція. «Вікно Овертона». Непряме заперечення.</p>	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + П / 7+7
<p>Тема 7. Критичне мислення та усвідомлене громадянство в умовах сучасних викликів. Студенти вчаться аналізувати інформаційні наративи, розпізнавати маніпулятивні впливи та дезінформацію, відстоювати національні цінності України, усвідомлювати відповідальність за збереження незалежності, суверенітету й територіальної цілісності держави, а також формувати громадянську стійкість в умовах інформаційно-психологічного тиску.</p>	9	2	2		5		ДС + ДБ + П / 7
<p>Тема 8. Критичне мислення і здоровий спосіб життя Засвоюється важливість усвідомлення зв'язку між критичним мисленням і навичками здорового способу життя, що включають дотримання принципів правильного харчування, регулярних занять спортом, екологічної безпеки, а також уникнення шкідливих звичок і згубних залежностей.</p>	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + контрольна робота / 7

Разом за модулем 2	51	12	12		24	3	42
Загалом за поточний контроль							70
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							30
Усього	90	22	20		42	6	100

Таблиця 3а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Основи критичного мислення							
<p>Тема 1. Предмет і завдання критичного мислення. Критичне мислення в системі наук. Визначається предмет і завдання критичного мислення, а також історія виникнення дисципліни. Засвоюються основні терміни і ключові поняття предмету. Розглядаються міждисциплінарні зв'язки критичного мислення з риторикою, логікою, теорією аргументації, прагматикою, дискурсологією, стилістикою і теорією літератури.</p>	13	1	1		9	2	ДС + ДБ + П/7
<p>Тема 2. Принципи критичного мислення. Вивчаються основні принципи і стандарти критичного мислення (прозорість, точність, чіткість, релевантність, послідовність, логічна коректність, завершеність, цілісність, достовірність). Особливий фокус зосереджено на прикладних аспектах критичного мислення та важливості його формування у суспільстві (використання принципів критичного мислення у повсякденному житті, в мас-медіа та в освіті, і зокрема у викладанні англійської мови як іноземної).</p>	12	1	1		9	1	ДС + ДБ + П/7+7

<p>Тема 3. Критичне мислення і аргументація. Базові логічні концепти.</p> <p>Вивчаються базові поняття логіки й аргументації (індукція і дедукція). Закономірності дедуктивного судження (гіпотетичний силлогізм, категоричний силлогізм, аргументація шляхом виключення, аргументація за допомогою визначення). Закономірності індуктивного судження (індуктивне узагальнення, предикативний аргумент, аргумент з посиланням на авторитет, звичайний аргумент, статистичний аргумент, аргумент за аналогією.</p>	14	1	2		10	1	ДС + ДБ + П+ Експрес-опитування /7
Разом за модулем 1	39	3	4		28	4	28
Змістовий модуль 2.							
Сфери практичного застосування принципів критичного мислення							
<p>Тема 4. Критичне мислення та академічне письмо</p> <p>Здобувачі вчаться писати аргументовані наукові твори, Відпрацьовуються вміння обирати тему наукової праці, оформлювати обґрунтування, обстоювати свою думку, логічно вибудовувати свої судження, обирати і описувати методи дослідження, робити обґрунтовані висновки.</p>	12	1	1		9	1	ДС + ДБ + презентації + Експрес-опитування /7
<p>Тема 5. Критичне мислення і мова</p> <p>Засвоюються характерні особливості використання лексичних та лінгвосилістичних засобів, за допомогою яких вибудовуються вірогідні й аргументовані твердження. Студенти навчаються уникати неоднозначних висловлень та занадто узагальнених твердження. Ознайомлюються зі способами розпізнавання</p>	11,5	0,5	1		8	2	ДС + ДБ + П/7

маніпулятивних висловлень та вивчають стилістичні фігури, які при цьому задіюються мовцями.							
<p>Тема 6. Критичне мислення і мас медіа</p> <p>Студенти вчаться критично сприймати інформацію, що подається різноманітними мас-медіа. Ознайомлюються з поняттям дискурсу і засвоюють важливість контексту повідомлення. Вчаться бути медіа-грамотними і критично налаштованими до викривлення фактів. Студенти вчаться формувати власні точки зору, ґрунтуючись на достовірній інформації. Брехня і маніпуляція. «Вікно Овертона». Непряме заперечення.</p>	10,5	0,5	1		8	1	ДС + ДБ + П /7+7
<p>Тема 7. Критичне мислення та усвідомлене громадянство в умовах сучасних викликів.</p> <p>Студенти вчаться аналізувати інформаційні наративи, розпізнавати маніпулятивні впливи та дезінформацію, відстоювати національні цінності України, усвідомлювати відповідальність за збереження незалежності, суверенітету й територіальної цілісності держави, а також формувати громадянську стійкість в умовах інформаційно-психологічного тиску.</p>	9	0,5	0,5		7	1	ДС + ДБ + П/7
<p>Тема 8. Критичне мислення і здоровий спосіб життя</p> <p>Засвоюється важливість усвідомлення зв'язку між критичним мисленням і навичками здорового способу життя, що включають</p>	8	0,5	0,5		6	1	ДС + ДБ + контрольна робота / 7

дотримання принципів правильного харчування, регулярних занять спортом, екологічної безпеки, а також уникнення шкідливих звичок і згубних залежностей.							
Разом за модулем 2	51	3	4		38	6	42
Загалом за поточний контроль							70
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							30
Усього	90	6	8		66	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 4

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Предмет і завдання критичного мислення. Критичне мислення в системі наук.	6	9	Як навчитися думати про мислення? Як відрізнити правдиве висловлення від неправдивого? Навіщо нам мислити критично?
Тема 2. Принципи критичного мислення.	6	9	Знання і правда. Від хибних розмірковувань до хибних умовиводів. Прочитати і проаналізувати твір К. Воннегута «Брехня»
Тема 3. Критичне мислення і аргументація. Базові логічні концепти.	6	10	Індуктивний та дедуктивний типи розмірковувань. Що таке системне мислення?
Тема 4. Критичне мислення та академічне письмо.	6	9	Як художній твір відрізняється від наукового? Написання короткого академічного есе
Тема 5. Критичне мислення і мова.	5	8	Емотивно забарвлена мова і аргументоване мовлення.
Тема 6. Критичне мислення і мас медіа	4	8	Евфемізми та політична коректність в англомовних лінгвокультурах
Тема 7. Критичне мислення та усвідомлене громадянство в умовах сучасних викликів.	5	7	Підготувати письмову рефлексію (1–2 стор.) на тему ролі критичного мислення у формуванні усвідомленого громадянства в умовах інформаційно-психологічного тиску. Проілюструвати свої міркування конкретними прикладами з медіапростору та визначити, які навички критичного мислення є ключовими для захисту національних цінностей України.

Тема 8. Критичне мислення і здоровий спосіб життя	4	6	Використання принципів критичного мислення під час укладання навчальних і освітніх програм.
Разом:	42	66	

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань ЗО регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) та [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

При вивченні освітнього компонента «Критичне мислення» ЗО виконує завдання згідно з навчальним планом та силабусом, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, оволодіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно з планом семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій) та виконання різноманітних практичних завдань.

Поточне оцінювання

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність та уважність на лекціях, а також виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за два змістових модулі, становить 70 (по 7 балів за одне практичне заняття).

7 балів ЗО отримує за активну роботу на семінарі, ґрунтовну теоретичну підготовку, старанно виконані практичні завдання та бездоганну відповідь.

5-6 балів отримують здобувачі, які беруть участь у роботі семінару, добре відповідають, але допускають помилки в усних відповідях та практичних вправах.

3-4 бали за семінар отримують ЗО, які доповнюють відповіді своїх колег, але не демонструють всебічної і ретельної підготовки і знань предмету.

1-2 бали ставиться тим учасникам освітнього процесу, які присутні на семінарі і намагаються зрозуміти зміст заняття.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті ЗО представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання здобувача оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із тем семінарських занять (на вибір), або написання тез. Також ЗО може обрати будь-який медіатекст англійською мовою з актуальних англомовних медіа-джерел та зробити його критичний аналіз з використанням лінгвістичних методик і технік, засвоєних під час вивчення курсу.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

Здобувачі освіти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності

одноразово отримати додаткові бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

–3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

–5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

–10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

–15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

За умови представлення здобувачами освіти документів (сертифікатів, свідоцтв тощо), що засвідчують отримані результати та відповідають тематиці, обсягу та результатам навчання, які співпадають з ПРН ОК, здобувачі мають право одноразово отримати додаткові бали до семестрового оцінювання однієї дисципліни:

–10 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); або який складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не нижче 80% правильних відповідей.

–5 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не менше набраних 60% правильних відповідей.

–1 бал при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, без складання тесту, тривалістю від 1 до 3 годин. Одному здобувачеві може бути зараховано не більше як три таких сертифікати, сумарною кількістю – три бали під час оцінювання однієї ОК.

Підтвердження подається здобувачем освіти викладачеві курсу не пізніше ніж за 10 днів до дати останнього заняття з дисципліни. При цьому ЗО у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректора та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), відповідно до якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, ЗО та викладач керуються [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль має 2 форми: **модульний контроль** або **екзамен**.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістових модулів у формі виконання ЗО модульної контрольної роботи (30 балів).

Якщо сума балів за результатами поточного та підсумкового модульного контролю становить не менше 75, то за згодою ЗО вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК.

Якщо потрібної кількості балів не набрано та є бажання підвищити рейтинг, здобувач складає семестровий екзамен (30 балів (2 теоретичні питання по 15 балів) за обсягом навчального матеріалу двох модулів в терміни, встановлені графіком навчального процесу. У такому випадку його підсумкова оцінка складатиметься із поточного оцінювання та екзаменаційної оцінки. Бали, отримані за написання модульних контрольних робіт або виконані переклади, буде анульовано.

Критерії оцінювання усної відповіді на екзамені:

14-15 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко, всебічно та аргументовано розкриває зміст теоретичних питань;

11-13 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань, однак без достатньої глибини та аргументації, допускаючи при цьому несуттєві помилки;

7-10 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві помилки;

1-6 балів – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево розкриває зміст теоретичних питань;

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Рівень знань студента за поточний та екзаменаційний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача.

Питання, що виносяться на екзамен:

1. Характеристика критичного мислення.
2. Історія виникнення дисципліни «критичне мислення».
3. Сфери застосування критичного мислення.
4. Критичне мислення і лінгвістика
5. Критичне мислення і педагогіка
6. Критичне мислення і риторика
7. Критичне мислення і політологія
8. Критичне мислення і філософія
9. Критичне мислення і логіка
10. Критичне мислення і теорія аргументації
11. Критичне мислення і теорія комунікації
12. Стандарти критичного мислення (ясність, точність (precision), чіткість, акуратність, уважність (assigasy), доречність (relevance).
13. Стандарти критичного мислення (послідовність (consistency), логічність (logical correctness), завершеність (completeness), достовірність, правдивість (fairness).
14. Ліва і права півкулі мозку та критичне мислення.
15. Базові поняття логіки й аргуменації: дедукція та індукція
16. Закономірності дедуктивного ходу міркування
 - 16.1. Гіпотетичний силлогізм
 - 16.2. Категоричний силлогізм

- 16.3. Аргументація шляхом виключення
- 16.4. Аргументація за допомогою математики
- 16.5. Аргументація за визначенням
- 17. Закономірності індуктивного ходу міркування
 - 17.1. Індуктивне узагальнення
 - 17.2. Прогностична аргументація
 - 17.3. Аргументація з посиланням на авторитет
 - 17.4. Каузальна аргументація
 - 17.5. Статистичний аргумент
 - 17.6. Аргументація за аналогією.
- 18. Критичне мислення і мова: завуальованість формулювань, надмірне узагальнення, неоднозначність.
- 19. Мова і дефініції (визначення): власні (stipulative), переконувальні, лексичні, етимологічні та синонімічні визначення.
- 20. Емоційно-забарвлена мова і критичне мислення.
- 21. Евфемізми і критичне мислення.
- 22. Риторичні пастки (апелювання до новизни, популярності, співчуття, авторитету, сексуальності, грошей і т. ін.).
- 23. Софізм і паралогізм.
- 24. Тактика компліменту.
- 25. Тактика залякування.
- 26. Хиби аргументації.
- 27. Формальні хиби.
- 28. Хиба AD HOMINEM
- 29. Хиба AD POPULUM
- 30. Хиба RED HERRING
- 31. Критичне мислення та усвідомлене громадянство в умовах сучасних викликів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75-81	Добре	C	загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1-59	Незадовільно	FX	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Конверський А. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 340 с.
2. Bassham Gregory et al. Critical Thinking. A Student's Introduction. New York: Mc Grow Hill, 2011 (надається pdf).
3. Ekstrom E. A Focus on Critical Thinking or Linguistic Features? Researching Teachers' Attitude to the Use of Critical Perspectives in Teaching Language and Literature (надається pdf).
4. The Critical Thinking Workbook (надається pdf).
5. Ushchyna V., Belyakov O., Darkevych O., Kozak S. Critical Thinking and Teaching Stylistic Analysis of the Literary Text. Research Trends in Modern Linguistics and Literature. International Journal. Vol. 1, Lutsk, 2018. P. 31-47.
6. Ущина В., Шкамарда О. Дискурсивне конструювання української національної ідентичності у світоглядних наративах. Ukrainisch – Zur Emanzipation einer Sprache. Liliia Bezugla, Alla Paslavska, Dorothea Spaniel-Weise (Hg.). Berlin, 2024. P. 113-130.

Додаткова література:

1. Тягло О. Критичне мислення. Підручник, 2008 (надається pdf).
2. Benwell Tracy, Kemp Gary. Critical Thinking. A Concise Guide. London: Routledge, 2002 (надається pdf).
3. Binker A. J. Thirty-five Dimensions of Critical Thinking (надається pdf).